

[Bøgholm]

Jeg tror ikke, jeg siger noget forkert, når jeg tilføjer, at Noldestiftelsen overvejer at forlange gaven tilbage grundet på forudsætninger, der ikke er holdt. Jeg har gerne gennem mit spørgsmål til den højtærede minister ville muliggøre det for ministeren at udtale sig om dette over for det høje ting.

Ministeren for kulturelle anliggender (Sølvhøj): Ganske som det ærede medlem hr. Bøgholm opfatter jeg Emil Nolde, der døde i 1956, som en af vor tids største ekspressionistiske kunstnere. Det er også rigtigt, at det for os har en særlig værdi, at han var knyttet til Danmark gennem ægteskab og i øvrigt også var dansk borger, selv om han hovedsagelig virkede i Tyskland.

Det har derfor sikkert været naturligt for ham at ville skænke 8 olie billeder til kunstmuseet i København. Museet modtog med glæde denne gave, selv om man ikke kunne acceptere et krav fra Seebüllstiftelsen om, at billederne altid skulle være ophængt i offentligt tilgængelige lokaler. Det er et principielt spørgsmål for museumsfolk, at de ikke kan acceptere betingelser af den art. Når man modtager gaver, kan man ikke binde sig til at udstille efter bestemte forskrifter. De fleste museer — det gælder også statens museum for kunst — har jo så langt, langt flere billeder, end der er mulighed for at udstille.

Noldebillederne har nu ikke hele tiden været gemt. De har været sendt ud til store internationale udstillinger i Hamburg, Amsterdam, Paris, Bruxelles, New York, San Francisco, Hannover og London — også her i København har vi set dem. I 1958 havde vi den første store Noldeudstilling på Charlottenborg, og man kan sige, at dér skabtes et dansk publikums interesse og forståelse for Noldes kunst. Straks efter at gaven var blevet modtaget, arrangerede museet en stor udstilling fra Hans Smidth til Johannes Larsen, hvor billederne var med. Det var i sommeren og efteråret 1959, og senere, i sommeren 1964, har man på Esbjerg Kunstpavillon i nogle måneder haft glæden af at udstille disse billeder. Det må erindres, at hver gang et maleri skal udlånes, må museet ikke blot savne

det — det kan jo gå, når det alligevel er arkiveret — men der medgår tillige megen tid til eftersyn, pakning og forsendelse, ligesom der, efter at værket er blevet returneret, ofte vil medgå ret lang tid og ret megen arbejdskraft til konservering af de pågældende billeder. Det er noget, alle museumsfolk bekræfter: man sender aldrig et billede ud på turné uden at få det forringet hjem.

Hvorfor er de værker, som kunstmuseet her ejer, nu ikke tilgængelige for offentligheden? Jeg må svare — hvad også det ærede medlem var inde på — at enhver, der har interesse for Noldes kunst, ved henvendelse til museet kan få lejlighed til at se billederne. Det er rigtigt, at de for tiden opbevares i arkiv, men det hindrer ikke kunstinteresserede i at komme til at se billederne — blot de beder om det. Mange besøgende, både danske og tyske, har i tidens løb benyttet sig af denne adgang. Det vil nu engang aldrig være muligt på ethvert tidspunkt at have hele museets beholdning af malerier hængende i udstillingsalene, og som det vil være det ærede medlem bekendt, lider museet i fortvivlende grad af pladsmangel. Det har det faktisk gjort, siden det blev indviet i 1896. Jeg er klar over, at denne pladsmangel sådan set aldrig helt kan afhjælpes, fordi det er museets opgave til stadighed at købe ny og gammel kunst, men jeg håber at den nu forestående ombygning væsentligt kan hjælpe til at reducere den nuværende pladsmangel. Den udvidelse og ombygning, der finder sted, vil forhåbentlig — og dér er jeg ganske enig med det ærede medlem i udgangspunktet — føre til, at også de otte malerier af Nolde kan blive hængt op.

Der er én ting, jeg gerne vil betone, nemlig at det til enhver tid må være museets direktør, der på egen hånd med ansvar over for offentligheden afgør, om en bestemt kunstners værker skal ophænges eller ej. Lige så lidt som den politisk ansvarlige minister skal blande sig i, hvilke konkrete bøger det kgl. bibliotek køber, eller hvilke konkrete udsendelser Danmarks radio bringer, lige så lidt skal han blande sig i, hvilke konkrete kunstværker direktøren for statens museum for kunst køber, hvilke han vil have hængt op, og hvilke han på et givet tidspunkt vil have i arkiv. Jeg har